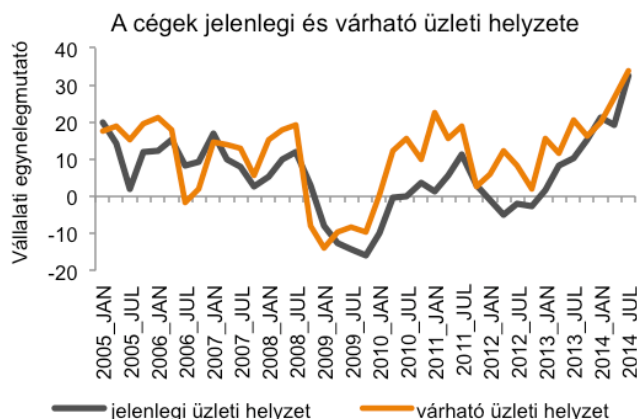
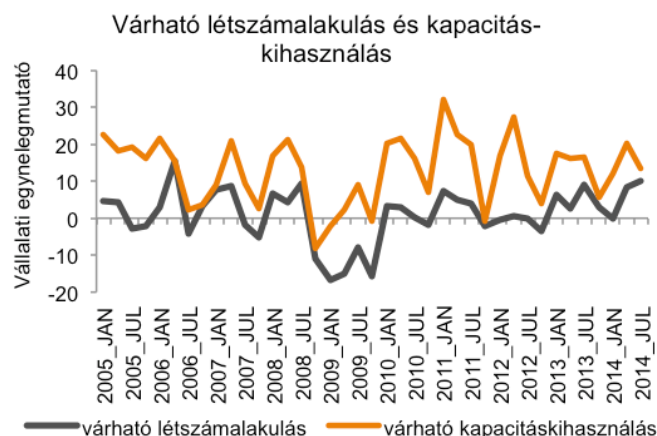
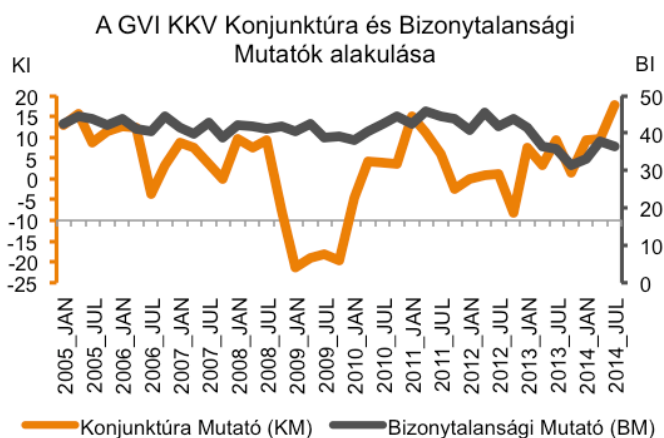

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) 2014. júliusi KKV Körkép felvételének tanúsága szerint a hazai KKV szektorban az üzleti bizalom szintje tovább javult az előző negyedévben tapasztaltnál, így már három egymást követő negyedévben mutatunk ki javuló üzleti klímát. Mivel a mutatók szerint az üzleti bizalom 2014 második negyedévében is folytatja a 2013 utolsó negyedéve óta tartó javulást, a kutatás történetében, tehát 2005 óta a legkedvezőbb szintre ért a GVI KKV Körkép Konjunktúramutatója. Emellett a Bizonytalansági Mutató értéke arra utal, hogy az aktuális tendencia nem egységes az üzleti szférában, a fellendülés továbbra is csak a gazdaság egy részét érinti, nem érzékeli azt az összes vállalat.

A KKV Körkép Konjunktúramutatója az áprilisi 10 pontról 18 pontra emelkedett. A jelenlegi 18 pont a kutatás kezdete (2005) óta a legmagasabb érték, hasonló szinten utoljára 2011 elején állt a mutató (2011 januárjában 15 pontot ért el). A Bizonytalansági Mutató 37 pontos szinten áll, 1 ponttal alulmúlva az áprilisi értéket; ez a bizonytalanság stagnálására utal az év eleji megugrást követően. A jelenlegi 37 pontos szint hasonló az egy évvel korábbi értékhez (2013 júliusában 36 ponton állt a mutató), de elmarad a két évvel korábbi értéktől (2012 júliusában 42 pont volt).

A GVI KKV Körkép Konjunktúramutatója tíz komponensből áll. Ezen elemi indikátorok vizsgálata alapján elmondható, hogy a KKV Körkép Konjunktúramutató emelkedése mögött a jelenlegi és a várható üzleti helyzettel, a jelenlegi jövedelmezőséggel, megrendelésekkel és termelési szinttel, illetve a várható beruházásokkal és létszámváltozással kapcsolatos derültebb vélekedések állnak. Ehhez képest a vállalatok a várható jövedelmezőségüket, termelési szintjüket és kapacitáskihasználásukat kevésbé jónak ítélik meg az előző negyedévben mért értékhez képest.

A GVI 2005 óta végzi negyedévenkénti konjunktúra-kutatását a KKV-k körében, amelyre idén júliusban harminckilencedik alkalommal került sor. Az adatfelvétel minden hulláma során 300 cég vezetője számolt be a vállalatát övező üzleti klímáról.

Makrogazdasági tendenciák: Az Oroszországot érintő európai uniós szankciók hatása Magyarország és az EU gazdaságára

A hetedik hónapja húzódó orosz-ukrán konfliktus megoldása még korántsem látszik körvonalazódni. Az Európai Unió és az Egyesült Államok különböző gazdasági és pénzügyi szankciókkal próbálja Oroszországot rábírní arra, hogy szüntesse meg a katonai jelenlétet és befolyását az ukrán területeken, megindítva ezzel a béke folyamatát Kelet-Európában. Az EU szeptember 12-én hatályba lépett szankcióinak azonban nem csak az orosz gazdaságra van hatása, hanem magára az EU-ra és tagországaira egyaránt. A következő sorokban megvizsgáljuk a korlátozások visszaható eredményeit, és részletesen kitérünk a magyar gazdaságban a szankciók hatására történt változásokra.

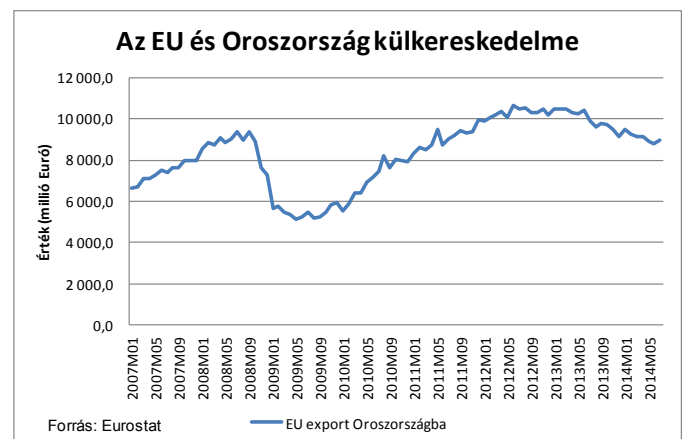
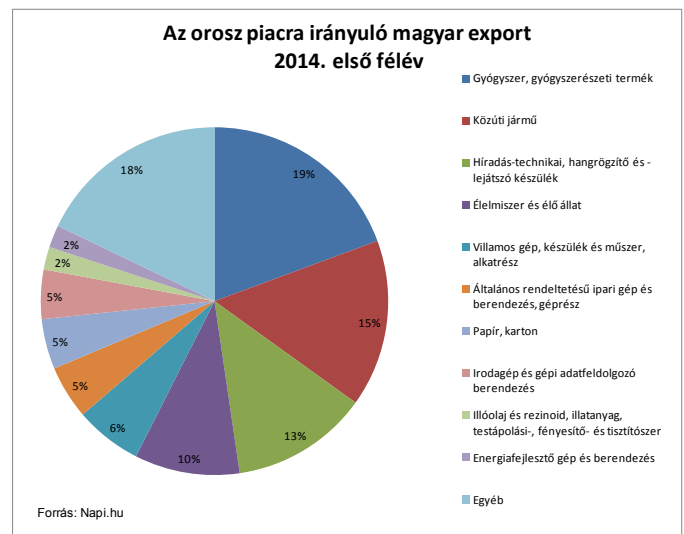
A 2014 februárjában kezdődött orosz-ukrán konfliktus a mai napig sem látszik megoldódni. Az orosz erők továbbra is jelen vannak Ukrajna területén, így a kelet-ukrajnai polgárháborús helyzet továbbra sem enyhül. Az Egyesült Államok és az Európai Unió március óta gazdasági szankciók bevezetésével próbálja Oroszországot rábírní arra, hogy vonja ki a katonai erőket az ukrán területről.

Az Európai Tanács szeptember 8-án írásbeli eljárás keretében újabb korlátozó intézkedéseket, valamint a július 31-én elfogadott szankciók szigorítását tartalmazó csomagot fogadott el, amely szeptember 12-én lépett hatályba. Az újonnan életbe lépett intézkedések a tőkepiacokhoz való hozzáférést, a védelmi ipart, a kettős felhasználású termékeket, valamint az érzékeny technológiákat érintik. De vajon milyen hatásai lehetnek a beiktatott szankcióknak az Európai Unióra, azon belül pedig Magyarországon gazdaságára?

Az új pénzügyi szankciók keretében az EU tagállamai, valamint a tagállamokban működő vállalatok nem hitelezhetnek öt orosz állami tulajdonú nagybanknak, ezáltal nehezítve az orosz állam pénz- és tőkepiacokhoz való hozzáférését. Az előbb említett bankokon keresztül sújtja az orosz államot az a korlátozás is, miszerint a bankok által kibocsátott, 30 napnál hosszabb futamidejű pénzügyi eszközökkel tilos kereskedni.

A korlátozások az orosz gazdaság fő ágait célozzák, így három nagy védelmi, valamint energetikai cég (a Rosznyeft, Transznyeft és a Gazprom olajipari üzemága) 30 napnál hosszabb futamidejű pénzügyi eszközeivel is tiltja a kereskedést. A szankciók közé tartozik továbbá az orosz olajfűrészek EU általi támogatásának megszüntetése, illetve a kettős felhasználási célú (polgári és katonai) termékek és technológiák exporttilalma.

Az EU 2013-as exportjának mindössze 6,8%-át tette ki az orosz felvevőpiac, így megállapítható, hogy az Uniónak Oroszországgal folytatott kereskedelme elég szerény. Ez azonban nem azt jelenti, hogy bizonyos gazdasági területeken nem érintheti Európát érzékenyen a szankciók bevezetése, ám összességében nem ingatja meg a gazdaságot.

Magyarország 2014. első félévében 1052 millió euró értékben exportált termékeket az orosz piacra, ami a 2013. évi 81 milliárd euró értékű összes exporthoz viszonyítva szerény orosz felvevőpiacot sejtet. Két jelentős ágazatot említhetünk, amelyek meghatározó szerepet játszanak az oroszországi exportban.

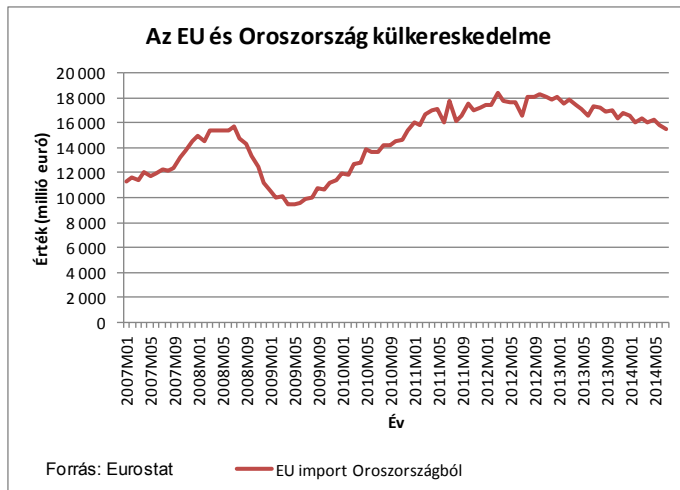
Az első a gyógyszerek, gyógyszerészeti termékek piaca, mely termékek kivitelének súlya 10,8% a termékkörön belül. A gyógyszeriparból származó bevétel adta az Oroszországgal való export értékének 19,36%-át.

A második ágazat a járműipar. Ez év első hat hónapjában az orosz piacra irányuló export 15%-át adták a járművek, azonban ez még így is csupán 2,5%-ot tesz ki a teljes magyarországi járműexportból. Az orosz piac kitétségét a gyártók közül az esztergomi Suzuki érzi legnagyobbknak.

A szankciókra augusztusban adott orosz válasz lehet a legjelentősebb negatív hatással a magyar gazdaságra. Az Oroszországba történő élelmiszer-kivitel értéke 2014. első félévében 102,9 millió euró volt, ami 3,5%-ot tesz ki a magyar élelmiszerexportból. Mikro szinten vizsgálódva azt láthatjuk, hogy az orosz élelmiszer-embargó első vesztesei a magyar agrárgazdaságban a zöldség- és gyümölcsstermesztők. Ugyanis az Európai Unió által külön a károk megtérítése érdekében elkülönített források elfogytak még mielőtt a magyar gazdák hozzájuthattak volna.

Az EU és az USA nagy erőfeszítéssel dolgozik azon, hogy békét teremtsen Kelet-Európában, amihez gyakran határozott fellépésre van szükség Oroszországgal szemben. Intézkedéseik átmeneti jellegűek és a gazdasági szereplők joggal hiszik azt, hogy az ukrán-orosz béke után a szankciók feloldásra kerülhetnek. Összességében megállapítható, hogy az Uniónak az oroszokkal szemben hozott szankciói csekély hatást mutatnak az EU és Magyarország gazdaságára makroszinten, míg mikroszinten akadnak olyan gazdasági ágazatok, melyek csak megfelelő mértékű kompenzációval lesznek képesek talpra állni a szankciók okozta bevételkiesésük után.

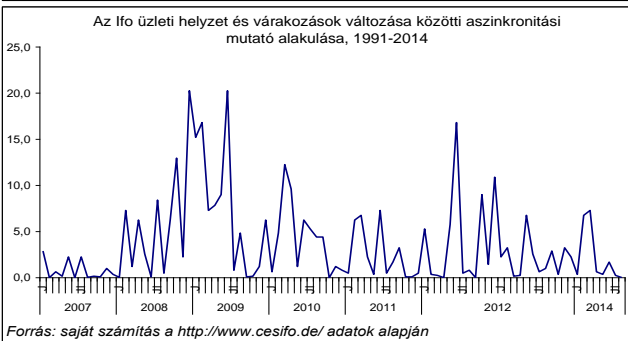
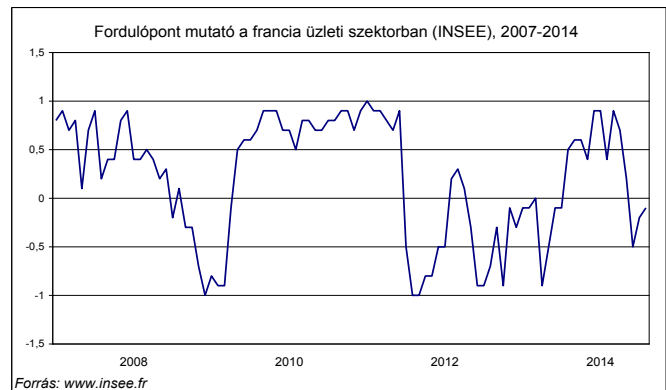
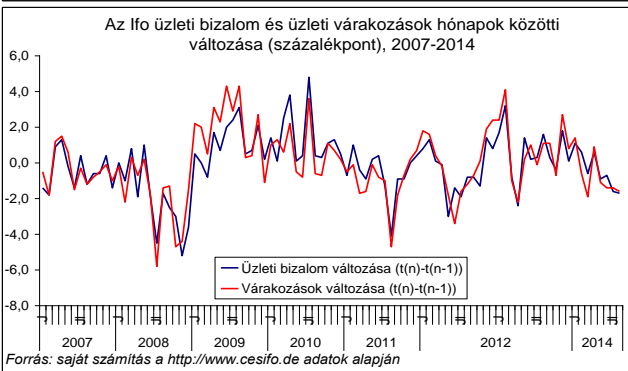
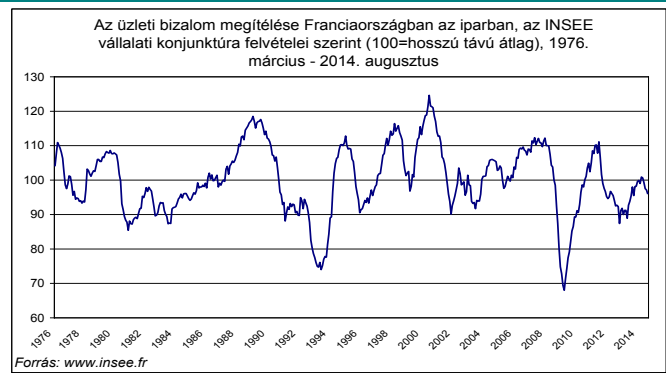
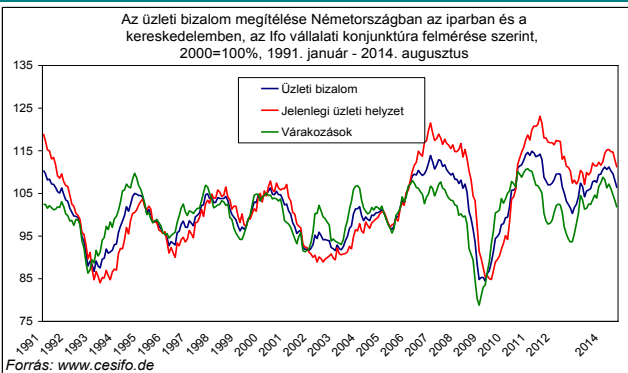
Forrás: portfolio.hu, napi.hu, KSH.hu, Eurostat.eu
Európai Tanács honlapja: <http://www.european-council.europa.eu/home-page/highlights/further-economic-sanctions-on-russia?lang=hu>

Nemzetközi tendenciák

A müncheni Ifo gazdaságkutató intézet német iparra és kereskedelemre vonatkozó bizalmi indexe augusztusban 106,3 pontra esett vissza az előző hónap 108,0 pontjáról. A vállalatok jelenlegi üzleti helyzetükkel újfent elégedetlenebbek voltak. Az üzleti várakozásokat tekintve a vállalatok szkeptikusabbak, mint az előző hónapban voltak. Az üzleti helyzet és a várakozások alakulása közötti rést mérő, a GVI által számított aszinkronitási index értéke nem változott augusztusban, így az üzleti bizalmi indexet ugyanolyan mértékű bizonytalanság jellemzi, mint a megelőző hónapban. Az Ifo elemzői szerint a német gazdaságban folytatódik a visszaesés. (Forrás: Ifo, <http://www.cesifo-group.de>)

A francia statisztikai hivatal (INSEE) felmérése alapján a 2014 augusztusában megkérdezett vállalatvezetők véleménye szerint a francia ipari konjunktúra helyzete romlott a megelőző hónaphoz képest. Az INSEE üzleti bizalmi indexe 1 ponttal csökkent, és jelenleg 4 ponttal a hosszú távú átlagos értéke alatt van. A gazdasági fordulópont mutatója júliushoz képest nem változott, és a gazdasági bizonytalanságot jelző zónában van. Az elmúlt időszak termelési egyenlegmutatója enyhén csökkent, és hosszú távú átlagos értéke alatt van. A vállalatvezetők egyéni üzletmenetre vonatkozó prognózisának egyenlegmutatója jelentősen csökkent: most már egyértelműen a hosszú távú átlagos szintje alatt áll. Az általános kilátásokat jellemző index – mely a válaszadók ipari aktivitásra vonatkozó véleményét összegezve tükrözi – nem változott, továbbra is a hosszú távú átlaga alatt maradt. (Forrás: INSEE, <http://www.insee.fr>)

Írták: Makó Ágnes (elemző, GVI)

Nyíró Zsanna (elemző, GVI)

Hajdu Miklós (elemző, GVI)

Nagy Szidónia (gyakornok, GVI)

Verba Zoltán (gyakornok, GVI)

Kompaktor Emília

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2014 / szeptember, Budapest,
2014-10-21